
Saknr:	2021/16521-1
Saksbehandlar	Stine Karoline Olsen
Dato:	Jonas Nikolaisen 26.03.2021

Til: Hovedutval for samferdsel og mobilitet

Frå: Fylkesdirektør for mobilitet og kollektivtransport

Praksisendring for skoleskyss til annan skole enn nærskolen

Samandrag

I dei tilfelle der eleven går på annan skole enn nærskolen har fylkeskommunen fram til no praktisert ei arbeidsdeling der kommunen handsamar søknad om skoleskyss, medan fylkeskommunen berre har organisert transporten. Kommunane har deretter blitt fakturert for heile kostnaden. Gjennom uttaler frå Statsforvaltaren og Utdanningsdirektoratet har det blitt påpeikt at det er fylkeskommunen som har vedtaksmynde også i desse sakene. Det er difor lagt opp til ei tilpassing av rutineane for sakshandsaming frå og med skoleåret 2021/22. Dette har konsekvensar både for den administrative og den økonomiske ansvarsdelinga mellom fylkeskommunen og kommunane.

Om skoleskyss

Skoleskyss er den daglege transporten mellom eleven sin heim og skole, og reglane om gratis skoleskyss skal bidra til å sikre lik rett til grunnopplæring uavhengig av økonomisk bakgrunn, fysiske føresetnader, bustad og geografi. I Vestland fylkeskommune er Skyss ansvarleg for skoleskyss og fattar vedtak om rett til skoleskyss.

Retten til skoleskyss går fram av opplæringslova kapittel 7. Elevar i grunnskolen og i vidaregåande skole har rett til gratis skoleskyss dersom:

- Skolevegen er av ei viss lengde.
- Det er særleg farleg eller vanskeleg skoleveg (gjeld for elevar i grunnskolen og kommunen er ansvarleg for denne skyssen).
- Eleven må reise med båt.
- Eleven har behov for skyss på grunn av ei funksjonshemming, mellombels skade eller sjukdom.

Av opplæringslova følgjer det at fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen og ansvaret for ulik type skoleskyss er regulert på følgjande måte i lova:

«Kommunen er ansvarleg for skyss av grunnskoleelevar og vaksne som har rett til skyss på grunn av særleg farleg eller vanskeleg skoleveg. Kommunen skal oppfylle retten til reisefølgje og tilsyn for grunnskoleelevar og vaksne. Elles er fylkeskommunen ansvarleg for skyss, reisefølgje og tilsyn etter reglane i kapittel 7.»

Vidare heiter det at kommunane skal betale refusjon etter persontakst for grunnskoleelevar og vaksne som blir skyssa av fylkeskommunen. Fylkeskommunen har altså ikkje rett til refusjon av reelle utgifter.

Etablert praksis er at dei fleste kommunar også overlet administreringa og gjennomføringa av skoleskyssen som kommunen sjølv har ansvaret for til Skyss. Felles gjennomføring av skoleskyssen, både den fylkeskommunale og den kommunale, er vurdert som økonomisk gunstig både for Skyss og kommunane. I tillegg får skolar, elevar og føresette eit felles kontaktpunkt for skoleskyssen.

Skoleskyss til annan skole enn nærskolen

Grunnskoleelevar har rett til å gå på den skolen som ligg nærmast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Elevar kan likevel søke kommunen om å gå på ein annan skole enn det som er eleven sin nærskole.

Nærskoleprinsippet inneber at elevar frå same bustadområde normalt soknar til den same skolen, slik at elevane har same skoleveg og skoleskyssen vil vere mogleg å samordna. For elevar som går på ein annan skole enn nærskolen, vil skolevegen kunne skilje seg frå resten av elevane i same bustadområde. Av denne årsaka vil det ofte vere vanskelegare å samordne skoleskyssen og oftare vere behov for tilrettelagt skyss med drosje.

I tilfelle der elevar har fått innvilga skolebytte og går på ein annan skole enn nærskolen, har ein praktisert ei arbeidsdeling der kommunen handsamar søknaden om skoleskyss, medan fylkeskommunen organiserer transporten med utgangspunkt i kommunen sitt vedtak. Dette gjeld både for tidlegare Hordaland og tidlegare Sogn og Fjordane.

Bakgrunnen for denne arbeidsdelinga har vore ulike regeltolkingar frå Utdanningsdirektoratet om ansvaret for denne typen skyss. Seinast i rundskrivet Udir-2-2019 *Retten til Skyss* heiter det «dersom kommunen innvilger en søknad om å gå på en annen skole enn nærskolen (etter opplæringsloven § 8-1) og dette utløser rett til skyss, vil det være kommunen som er ansvarlig for å organisere skyssen.» Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har tolka ansvaret for å organisere skyssen til å inkludere ansvaret for sjølve søknadshandsaminga også.

Både frå Statsforvaltaren og frå Utdanningsdirektoratet er det no blitt uttalt at ein elev har rett til skoleskyss til den skolen eleven til ein kvar tid går på, når vilkåra elles er oppfylt. Eleven sin rett til skoleskyss skal altså bli vurdert uavhengig av om eleven går på sin nærskole eller ikkje. Av dette

følgjer det at det er fylkeskommunen som er ansvarleg for å handsame søknadar om skoleskyss, også i tilfelle der eleven ikkje går på sin nærscole.

Det er derfor nødvendig å gjere endringar i dagens ansvarsdeling og rutinar for sakshandsaming for skoleskyss til annan skole enn nærscole. Endringa bli implementert frå og med kommande skoleår 2021/22 og Skyss har informert kommunane i Vestland om dette i eige brev.

Fylkeskommunen sitt skyssreglement for grunnskolen vil også bli oppdatert i samsvar med dette, der ansvarsdeling og praksis kring skoleskyss til annan skole enn nærskolen er omtalt.

Økonomisk ansvar for skyss til annan skole enn nærskolen

Utdanningsdirektoratet har i januar i år lagt fram ei oversikt over korleis dei tolkar fordelinga av det økonomiske ansvaret for skoleskyss i ulike situasjonar der eleven ikkje går på sin nærscole.

Det er avklart at fylkeskommunen er ansvarleg for skysskostnadane til eleven sin nærscole og kommunen ansvarleg for ekstrakostnadane ved transporten til eleven sin faktiske skole. I dei tilfelle der eleven har skyssrett til begge skolane, vil dette vere ein meirkostnad. Der eleven ikkje hadde rett på skoleskyss til sin nærscole vil kommunen vere ansvarleg for den fulle kostnaden ved transporten.

Det er spesielt for skoleskyss utført med drosje at det vil kunne vere snakk om ekstrakostnadar ved transporten til ein annan skole enn nærskolen. Til dømes vil heile kostnaden vere å rekne som ein ekstrakostnad som kommunen er ansvarleg for dersom eleven kunne ha reist med buss til nærskolen, men må ha drosje for å reise til sin faktiske skole.

Endringa i ansvarsdeling medfører at fylkeskommunen no skal handsame ei større mengde søknadar om skyss enn tidlegare. Å rekne ut den konkrete kostnadsfordelinga for kvar elev vil også innebere eit betydeleg administrativt ekstraarbeid. I tillegg er det ikkje tatt høgde for behovet for å kunne fordele kostnadar ved konkrete transporter mellom to partar, verken i prismodellane i kontraktar med drosjeoperatørar og/eller i modellane som ligg til grunn for fakturering av kommunane for skoleskyss.

For å få til ei føremålstenleg og effektiv løysning for begge partar, har Skyss foreslått ei mellombels løysing for kostnadsdeling ovanfor kommunane i fylket. Denne inneber at ein i staden for å rekne ut ekstrakostnaden for kvar reise til annan skole enn nærskolen, legg til grunn ei lik deling av totalkostnaden for slike reiser mellom Skyss og den aktuelle kommunen. Det er lagt opp til at denne løysinga i første omgang gjeld ut inneverande kontraktsperiode for Skyss sine drosjekontraktar, fram til sommaren 2022.

Per i dag har ikkje Skyss system for å identifisere totalkostnadane som er knytt til skoleskyss for elevar som går på annan skole enn nærskolen, og dermed gje eit estimat på kva ekstra kostnadar fylkeskommunen vil få som følgje av endra ansvarsdeling.